

tildels var forberedt af Frijs og J. A. Hansen. Hvorledes stillede de Herrer sig saa? De stillede sig saaledes, at Frijs og Fommesbech og Estrup udtrykkelig sagde, at der skulde være fuld Enighed om den nye Grundlov. Det skulde Altsammen ske ved den skønneste Enighed. Kunde man ikke faae Venstre med, vilde man hellere lade det blive staaende som hidtil. Man vilde altsaa have Venstre til at gaa ind paa det, og Frijs stillede endog saa som Betingelse, at kunde det ikke blive vedtaget af 25 Medlemmer og deriblandt saa godt som hele Venstre, vilde han ikke have Noget med det at gjøre. Frijs ligesom og den nuværende Minister Estrup erkjendte, at en revideret Grundlov skulde bygges paa Folkets Sammenlutning fra alle Sider og alle Partier. Vi vide, at det til en vis Grad lykkedes i Fællesudvalget at samle, man kan sige fuldtud, et stort Flertal derom, nemlig 29 Medlemmer, af hvilke rigtig nok 1 siden tog mundtlig Forbehold, nemlig Dr. Winther. Der have vi altsaa den nye Forsatning med sit Landsting og sin Bevillingsret, saaledes som den var given efter Juni Grundloven og med sine aarlige Sammenkomster. Den ærede foregaaende Taler fremhævede, hvorledes det fra alle Sider blev erkjendt, at vi skulde have vor Bevillingsret ubestaaende, men oplyste ikke eller fremkom ikke i saa Henseende med bestemte Udtalelser, paa hvilke han støttede dette, men det er dog saa overmaade let at finde saadanne. Forhandlingerne ere gjennemgaaende gjennemtrængte deraf, og jeg kan derfor ikke Andet end ligesom den foregaaende Taler sige, at det er et Brud paa Tro og Love af det nuværende Ministerium, naar det har antaget Bevillingsretten, et Brud paa den Forudsætning, under hvilken Grundloven blev given og under hvilken den nuværende Conseilspræsident var med dertil, nemlig at den skulde blive til med fuld Enighed og skulde bruges i Enighed. De Herrer have Illustrationen af den fulde Enighed, med hvilken den nu bliver brugt. Jeg skal blot tillade mig at oplæse enkelte Udtalelser, og jeg haaber, at den ærede Formand ikke vil gjøre nogen Indvending derimod. Monrad havde nemlig opstillet det Spørgsmaal, hvor vidt Forsatningsloven og specielt den af 1849 hjemlede Udstedelsen af foreløbige Finantslove. Nu maa vi erindre, at man forhandlede om det af Regjeringen forelagte Forslag om den indskrænkede Bevillingsret, der var deri. Derpaa svarede Chr. Rimestad saaledes: „Det Spørgsmaal maa bevares benægtende. § 49 taler kun om Bemyndigelse til at afholde Udgifter, men ikke om Retten til at opkræve Ind-

tægter, der er lige saa væsentlig.“ De ville nemlig erindre, at der stod i det af Regjeringen forelagte Grundlovsudkast, at den skulde have en Bemyndigelse til at kunne gjøre det, „men“, siger Rimestad, „§ 48 siger: at før Finantsloven er vedtagen, maa Statterne ikke opkræves, og § 49 taler kun om Udgifter; men den kan ingenlunde hjemle Udstedelsen af foreløbige Finantslove. Vil man nu spørge, om saadanne kunne anses hjemlede ved den Paragraf, der handler om foreløbige Love i Almindelighed, navnlig § 25, vil jeg ogsaa besvare det Spørgsmaal benægtende. Der staar nemlig udtrykkelig i den Paragraf, at der ikke maa udstedes foreløbige Love, som stride mod Grundloven; men det at udstede foreløbige Finantslove vil stride mod Grundlovens § 48“, og saa fortsatte han videre. Ja, en Mand som Ville udtalte udtrykkelig, at foreløbige Finantslove vilde være det hele konstitutionelle Livs Sammelse, dets fuldstændige Død, og han hævdede atter og atter, at Folkethinget gennem sin Nægtelsesret vilde — thi den vil altid, udtalte han, være den stærkeste, som siger Nei — have et fuldstændigt Værn. Og en Mand som Adolph Steen udtalte det samme. Man kan kort sagt ikke sige, at det er enkelte Talere, som have denne Opfattelse, nei, det er gjennemgaaende saaledes, den ene Taler efter den anden hævder, at Bevillingsretten vilde vi beholde og komme til at beholde, ja endog saa komme til at beholde til en vis Grad efter Regjeringens Forslag, og nu fik vi jo Juni Grundlovens Paragraf tilbage for dette Punkts Vedkommende. Altsaa jeg kan ikke se Andet, end at jeg maa give det ærede Medlem fra Rolding (Berg) Ret i, at det var Forudsætningen, at vi skulde ubetinget have Juni Grundlovens Bevillingsret tilbage, hvad vi jo ogsaa fik Bogstaven for, og man var fra flere Sider den Gang overbevist om, at denne Grundlov kunde bruges; der kom mange lyse Udtalelser og Forventninger om den, f. Ex. fra den Mand, jeg for nævnte, Hall; han sagde blandt Andet: Det blev ogsaa paaet, da vi fik Juni Grundlovens Landsting, at det vilde gaa galt, men det gik jo godt, saa man skulde ikke tage Hensyn til de ildevarslende Profetier; han var overbevist om, at naar Folkethinget beholdt den Bevillingsret, som var Sædvane efter Juni Grundloven, vilde det være i Stand til at hævde sin Magt og Indflydelse. Jeg skal ikke her komme tilbage til, hvorledes Folket i Sommeren 1866 slog et efter Omstændighederne tappert Slag for at beholde den gamle Grundlov, men det var paa et saa sent Stadium, at